

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы
Күлле-Киме авыл жирлеге Советы Карары**

11 ноябрь 2019 ел

№ 107

Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Күлле-Киме авыл
жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы
нигезендә Күлле-Киме авыл жирлеге Советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Күлле-Киме авыл
жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы нигезләмәне»
расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Үз көчен югалткан дип танырга:
 - 2.1. Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районы Күлле-Киме авыл жирлеге
Советының 2013 елның 15 ноябрендәге 66 номерлы «Татарстан Республикасы Өтнә
муниципаль районы Күлле-Киме авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет
процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында».
 - 2.2. 15-28 ст., 31 ст. нигезләмәләре жирлек бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә 2020
ел бюджетыннан башлап барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә һәм 2021 , 2022
елларның план чорына кулланыла дип билгеләргә.
3. Әлеге карарны, закон белән билгеләнгән срокта, Татарстан Республикасы Өтнә
муниципаль районы рәсми сайтында, «Татарстан Республикасы хокукый
мәгълүматының рәсми порталы»нда <http://pravo.tatarstan.ru> веб адресы буенча
урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы Өтнә
муниципаль районының
Күлле-Киме авыл жирлеге башлыгы

Гәрәев Х.Х.

**Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Күлле-Киме авыл
жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында НИГЕЗЛӘМӘ**

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1. Статья Әлегә Нигезләмә белән көйләнә торган хокук мөнәсәбәтләре

Күлле-Киме авыл жирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы әлегә Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, Татарстан Республикасы Өтнә муниципаль районының Күлле-Киме авыл жирлегенә Уставы (алга таба - Жирлек) нигезендә Жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен тикшереп тору барышында, шулай ук муниципаль алынмаларны һәм муниципаль бурыч белән идарә итү процессында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала.

2 статья. Жирлектә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашырунын хокукый нигезләре

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлегә Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет канунчылыгының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Әлегә Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлегә Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

4 статья. Жирлек бюджетының хокукый формасы.

Күлле-Киме авыл жирлегенә бюджеты (алга таба - Жирлек бюджеты) Күлле-Киме авыл жирлегенә Советы (алга таба - Жирлек Советы) карары формасында эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын төзү Күлле-Киме авыл жирлегенә Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - Жирлекнең Башкарма комитеты) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләгән тәртиптә һәм аның Жирлек Советының аның таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган хокукый актлары буенча гамәлгә ашырыла.

5 статья. Жирлектә Россия Федерациясенә бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты проектын төзегәндә, Жирлек бюджетын үтәгәндә Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетлары белән чагыштыруны тәмин итү, Жирлек бюджеты үтәлеше, аның үтәлеше турында хисапчылык

формалаштыру максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган норматив хокукый актлар нигезендә Россия Федерациясенең бюджет классификациясе кулланыла.

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәгәндә Россия Федерациясенең бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча бюджет керемнәренең баш администраторлары кодларының дәвамлылығы тәмин ителә.

6 статья. Бюджет процессы принциплары

Жирлек Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- керемнәр һәм чыгымнар һәм бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын аеру;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау керемнәрен, чыгымнарын һәм чыганакларын чагылдыру тулылығы;
- нисбәтлелек;
- бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) каплавы;
- үтә күренмәлелек (ачыклык);
- бюджетның дәрәслеге;
- адреслылык һәм бюджет акчаларының максатчан характерда булуы;
- чыгымнарның бирелгәнлеге;
- кассаның бердәмлеге.

7 статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетын үтәү;
- бюджет турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту;
- бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

8 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- Жирлек советы;
- Жирлек Башлыгы;
- Жирлекнең Башкарма комитеты;
- Жирлекнең ревизион комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- бюджет акчаларын алуучылар;

- бюджет керемнәренен баш администраторлары (администраторлар);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлар).

9 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- Жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапларны карый һәм раслый;
- Жирлек бюджетының үтәлешен алга таба тикшереп торуны оештыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары. Жирлек Уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Жирлек советына Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенция чикләрендә аның вәкаләтләрен тәмин итү өчен кирәкле барлык мәгълүмат Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

2. Жирлекнең Башкарма комитеты бюджет проектын төзүне тәмин итә. Жирлек Советына раслауга кирәкле документлар һәм материаллар белән кертә. Жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә. Жирлек Советына раслауга Жирлек бюджетының үтәлеше турында хисап тапшыра, муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә. Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм (яисә) алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Жирлек комиссиясе түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижелелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижелелек аудиты;
- бюджет турындагы карарлар, бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренен (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгәнә экспертиза ясау;

- муниципаль программаларга экспертиза ясау;

- бюджет процессына анализ һәм мониторинг ясау, бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча тикшерүләр үткәру һәм бәяләмәләр эзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

- бюджет акчаларын бүлүчеләрнең баш администраторлары, бюджет керемнәренен баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының топ администраторлары) һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү.

4. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижелелеген, адреслылыгын һәм

максатчан характерын тээмин итэ;

- аңа буйсынучы күрсәтмәләр бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген төзи;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләнүне төзи: бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәрне үтәнүне формалаштыра, раслый һәм контрольдә тотат;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәнүне тээмин итә;

- аңа буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча муниципаль берәмлек исемнән тиешенчә жавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

5. Бюджет чаралары бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет акчаларын алучыларга һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәнүне тээмин итә;

- бюджет акчаларының баш бүлүчесе билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет чараларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын төзи һәм үти;

- бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

- үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәләлеген, максатчан кулланылышын тээмин итә;

- бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тээмин итә) йә килешү нигезендә бу вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;

- бюджет хисабын формалаштыра (булдыруны тээмин итэ) бюджет акчаларын баш бүлүчегэ (бүлүчегэ) тэкьдим итэ;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән, бюджет хокук мөнәсәбәтләрән, әлеге Нигезләмәне жайга сала торган хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

10 статья. Бюджет керемнәре

1.Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенәң бюджет законнары, салымнар һәм жымнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

2.Жирле салымнар турында карар, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган Совет карарлары чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

11 статья. Бюджет чыгымнары

1.Бюджет чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрән чикләүгә бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында Күллә-Киме авыл жирлегә бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

12 статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә Жирлек Башкарма комитетының резерв фондын булдыру күздә тотылырга мөмкин.

Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм чыгымнарның гомуми күләменәң 3 процентыннан арта алмый.

Резерв фондының акчаларын тоту тәртибе Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Башкарма комитетның резерв фондының бюджет ассигнованиеләрән куллану турында хисап Жирлек бюджетының үтәләше турында еллык отчетка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1.Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2.Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән очраклардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

14 статья. Бюджет кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында Жирлек бюджеты кытлыгы, элеге статьяның 2 пунктында билгелэнгән чиклүүләрне үтәп, Жирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы кертемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренен расланган күләмен өстәмә нормативлар буенча түлүүләрнең өстәмә нормативлары буенча исәпкә алмыйча жирле бюджет керемнәренен расланган гомуми еллык күләменен 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чараларны гамәлгә ашырган очракта. Жирлек бюджеты кытлыгы түлүүләрнең расланган күләмен һәм (яисә) түлүүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре күләмен исәпкә алмыйча гына бюджеттагы керемнәрнең расланган гомуми еллык күләменен 5 процентыннан артмаска тиеш.

Бюджет турында Совет карары белән билгелэнгәндә, Жирлек милкендәге акцияләрне сатудан кергән керемнәр һәм капиталда катнашуның башка формаларындагы керемнәр бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары составында ачыкланган һәм (яисә) бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта. Жирлекнең бюджет дефициты шушы пункт белән билгелэнгән чиклүүләрне, күрсәтелгән керемнәрнең суммалары чикләрендә һәм Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында акчаларның калган өлешләрен киметүне арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән Жирлек бюджеты кытлыгы элеге статьяның 2. 2 пунктында билгелэнгән чиклүүләргә туры килергә тиеш.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

Жирлек кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

- номиналь баясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

- жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындагы аерма;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында аерма;

- тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

- Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары.

Бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганакалары составына Жирлекләр түбәндәгеләр керә:

- Жирлек милкендәге акцияләрне һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан керемнәр;

- Жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

- муниципаль гарантияләрне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын барлыкка китергән я бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында урнашу гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

- Россия Федерациясе валютасында Жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чаралар күләме;

- юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына өлешләрне кире кайтарудан алынган акчалар һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма:

- Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән акчалар арасында аерма, Жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә.

Жирлек Советының хокукый акты белән билгеләнә торган күләмдә агымдагы финанс елы башына Жирлек бюджетының калган чаралары агымдагы финанс елында кассадагы вакытлы өзеклекләрне каплауга һәм муниципаль контрактларга жирлек исеменнән төзелгән товарларны кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләү өчен бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, әлеге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә агымдагы финанс елында жиһазларга мөмкин, хисап финанс елында күрсәтелгән субсидияләр алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле суммалар чикләрендә бирелгән юридик затларга субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләре әлеге субсидияләр чыганаclarы күрсәтелгән субсидияләр күләме Жирлек бюджеты турында карар белән каралган очрактарда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләрен калган суммасыннан артмый торган күләмдә түләнергә мөмкин.

Жирлекләр бюджет кытлыгын тышкы финанслау чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:

- Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма:

- максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләрне үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

16 статья. Муниципаль Жирлек бурычының структурасы

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре түбәндәге формаларда булырга мөмкин:

- 1) Жирлек халкының кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләр);
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән Жирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләре.

Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп

бурыч күләме;

- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) Жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр;

3) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр күләме;

- 5) Россия Федерациясе валютасында күчеп килүнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кеше тарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

17 статья. Жирлекнең-Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Эгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсен юкка чыгаруга (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләр һәм муниципаль хокукый актлар белән үтәлмәгән) муниципаль бурыч йөкләмәсен муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны юкка чыгару датасыннан соң өч ел дәвамында үтәлмәгән очракта, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, эгәр Район вәкиллекле органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча Жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килен житү (килен житү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Элеге статьяның 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамлангандан соң Жирлек Советы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан чигерү Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән исемлеккә ташлана торган муниципаль бурыч төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына аларны сызып ташлау суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Элеге статьяның I пункттың беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5.Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6.Түләү датасы башланганчы, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

18 статья. Муниципаль алынмалар

1.Жирлек муниципаль эчке хисаплашулар дигәндә муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар алу юлы белән заем акчаларыннан муниципаль бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча алар Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак Жирлекләрнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2.Жирлек муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исемнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе каршындагы Жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3.Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенен тышкы дөүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4.Жирлек исемнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Жирлек Уставы нигезендә муниципаль алынмаларны Гамәлгә ашыру хокукына жирле администрация (Жирлекнең башкарма- күрсәтмә органы) ия.

5.Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгән очракта, Жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1)Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурычы булмау;

2)Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6.Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә кергән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә юрган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында каралган, Жирләүне бурыч тотрыклылыгы дәрәжәсе түбән булган заемщиклар төркеменә кертергә мөмкинлек биргән дәрәжәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7.Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә кергән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 5 пунктында каралган Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

8.Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм кыйммәтле кәгазьләр урнаштыр) юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләрне Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинапслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пункттында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясындагы 7 пункттында каралган түләүгә сәләтлелекне торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

9.Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

10.Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31¹ статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына Россия Федерациясе валютасында бирергә хокуклы.

11.Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107¹ статьясындагы 9 пункттында каралган Жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

19 статья. Жирлекнең алынмаларны чит ил валютасында күчерү белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

Жирлек Россия Федерациясенен чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясеннән алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, чит ил кредитларынан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

20 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1.Тиешле финанс елына муниципаль алынмалар алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2.Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары белән билгеләнә һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаска тиеш, һәм жирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3.Хисап финанс елында Жирлек акчаларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә,

агымдагы финанс елына салымнарның иң чик күләмен киметеп, күрсәтелгән арттырыш жибәргә юнәлдерелгән максатларга юнәлдерелгә тиеш.

21 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (Жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан килүче елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлегә статьяның 3 һәм 4 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренең, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән артмаска тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләргә өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган керемнәргә һәм (яисә) салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән 50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләргә үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар (чираттагы финанс елы) белән тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 10 процентыннан артмаска тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла юрган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан гомуми салым, салым булмаган керемнәр күләменә жирле бюджет түләвенә һәм дотацияләргә еллык суммасы жирле бюджет системасы бюджетларыннан чираттагы финанс елына жирле бюджет турында карар белән расланган түләүләргә 20 процентыннан артмаска тиеш: күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, елның 1 гыйнварыннан соң, киләсе финанс елында һәм план чорыннан соң бурычларны вакытыннан алда каплауга жибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләргә күрсәтелә:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тээмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) Гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тээмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

23 Статья Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану кысаларында жирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Жирлек бурычларын каплау күләме.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткәру муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

25 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1.Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1)Һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркөмнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2)гарантияләрнең гомуми күләме:

3)принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4)гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2.Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3.Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

26 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре

Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре Жирлек советы тарафыннан, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә билгеләнә.

27 статья. Муниципаль гарантияләр

1.Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка килешүдән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2.Муниципаль гарантия принципалның йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) һөжүм итү турында таләпләр куелган очракта да.

3.Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4.Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

5.Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6.Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1)гарантның (тиешле гавами-хокукый берәмлек - Район) исеме һәм гарант исемнән гарантия биргән органның исеме;

2) бенефициарный исеме;

3)принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләрне үтәү срогы, яктарның исемнәре, төп йөкләмәләрен башка житди шартлары күрсәтелеп);

5)гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

б)гарантия бирү нигезләре:

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт):

8)гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарный, таләпләрен күрсәтү вакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләрне башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренә нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе) түлэгән акчаларны каплау турындагы принципалга карата гарант таләбе булу яисә булмау;

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исемнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнтән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмаган муниципаль гарантия бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, акцияләренән 100 проценты (өлешләре) муниципаль гарантия бирә торган муниципаль гарантия бирүчегә карый, муниципаль гарантияне күрсәтүче жирлек милкендә була. Нигезен тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, жирле администрация актларында билгеләнгән срокта гарантның тулысынча яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә үтәлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбе таләбенә үтәлүен тәмин итү принцибының бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәмин итүне тапшырганчы муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр гурында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә гарант тарафыннан (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктның 14 бүлегендә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларында гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук әлеге статьяның 7 пунктнда һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115³ статьясындагы 5 пунктнда билгеләнгән бурыч принципаломын үтәмәгәндә, кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түлү турындагы бенефициарный таләбе (гарантия үтәлеше турындагы бенефициарный таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарный таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпне, шул исәптән, принципал йөкләмәләре гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта,

күрсәтергә хокуксыз.

14.Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15.Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар һәм таләп гарантиясе һәм ана кушып бирелгән документлар белән гарант ия башкару турындагы бенефициарның таләбен карарга тиеш.

16.Гарантияне башкару турында бенефициарный һәм ана кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарный түбәндәге очрақларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1)таләп һәм (яисә) ана кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

2)таләп һәм (яисә) ана кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3)таләп һәм (яисә) ана кушымга итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4)бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәмин ителгән йөкләмәләренә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5)әлеге статьяның 7 пункттында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясындагы 6 пункттында билгеләнгән очрақларда;

б)гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17.Гарантия үтәләше турында һәм (яисә) ана кушымта итеп бирелгән документлар турында бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартлары булмаган дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18.Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да каршы килү мәгълүматларына хокукны югалтмый.

19.Гарантиянең һәм ана кушымта итеп бирелгән документларның үтәләше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20.Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан артык булмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21.Муниципаль гарантия брэнча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1)гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2)ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3)гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә күрсәтелгән йөкләмәләренә башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4)бенефициарның гарантка һәм (яисә) бенефициарный гарантия буенча йөкләмәләреннән гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында каралган гарантка принципал гарантка мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм килчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавы шартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;

5)гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

б)бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә)

бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарный гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантия карата таләпләрнең, гарантия, хокуklar һәм (яисә) Вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокуklarның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокуklarның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуklar һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) башка затка принципал белән бирелгән очракта яисә башка затка хокуklarын һәм (яисә) бурычларын (бурычларын) төп йөкләмәләр буенча гарантияның алдан язмача ризалыгынан башка гына тапшыру;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда.

22. Аның буенча гарантия йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуklar бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарантия бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантия хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарантия тарафыннан үтәү принципалга карата гарантияның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә я бенефициарный принципалга карата таләбе хокуklarны гарантияна бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләргә үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарантия тарафыннан үтәү принципалга карата гарантияның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә я бенефициарный принципалга карата таләбе хокуklarны гарантия бирелмәсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантия гарантия тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләргә нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуklarны гарантия бирелгән хокуklarны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалар чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләргә үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән жаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләргә тәмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет

коды һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1.Жирлек исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2.Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитент булып, Жирлек уставында муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына ия жирле администрация чыга.

3.Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

29 статья. Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгеләнгән формада һәм тәртиптә бирелә.

30 статья. Татарстан Республикасы бюджетына Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1.Татарстан Республикасы бюджетына Жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2.Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Тагарстан Республикасы Законы нигезендә Жирлек бюджетында карала.

31 татья. Жирлекнең акчалата йөкләмәләре

1.Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычлы кеше билгеле бер датага акчалата йөкләмәләр нигезендә түлөргә тиешле акчалар суммасы тора.

2.Жирлек каршында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3.Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактардан тыш, район алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), районный финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4.Жирлек каршында мондый йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш- бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла,

5.Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акча йөкләмәләре жирлек бюджетының бердәм счётына акчалар күчерелгән көннән башкарылган дип санала.

II бүлек. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

32 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

Бюджет проектының төзү Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм аның таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты проектының төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Жыелышка юлламасы нигезләмәләре;

- жирлекнең бюджет сәясәтенә төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

- жирлекнең социаль-икътисадый үсешен фаразлау;

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

3. Бюджет проектының төзү өчен түбәндәгеләр турында белешмәләр кирәк:

- салым һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары, салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, Салымнар һәм жыемнар турында Жирлек советының норматив-хокукый актлары эшләнә башлаган вакытка гамәлдәге законнар;

- федераль, региональ, жирле салымнардан һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан жирлек бюджетына чигерүләр нормативлары;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетларынан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылымы торган кертемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренә фаразлана торган күләме;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;
- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар.

33 статья. Халыкның социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлек социаль-икътисадый үсеш фаразы кимендә өч елга эзерләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын Жирлек Советына бюджет проектының кертү турында карар кабул ителү белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан хуплана.

3. Жирлек бюджеты проектының төзү һәм карау барышында социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлары хакындагы закон проектының кертү көненә гамәлдәге башкарыла ашырыла торган

жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә фаразлана.

2.Жирле салымнар турында карар, жирле бюджетлар керемнәрен үзгәртүгә китерә торган, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган Совет карарлары чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәнче 10 көн алдан ук кабул ителергә тиеш.

3.Салымнар һәм жыемнар турында Жирлек Советының норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күз алдында тотат торган Жирлек Советының чираттагы финанс елына һәм план чорына күчәргечләр бюджеты турында карар проекты Совет утырышына кертелгән көннән соң кабул ителгән норматив хокукый актларында жирле бюджетларның керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган норматив хокукый актларында жирлек Советының күрсәтелгән норматив хокукый актларын үз көченә керүе турында чираттагы финанс елы артыннан килүче елның 1 гыйнварынан да иртәрәк булмаган нигезләмәләр булырга тиеш.

35 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1.Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Этнә муниципаль районының Финанс-бюджет палатасында билгеләнгән методика нигезендә дә гамәлгә ашырыла.

2.Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

36 статья. Муниципаль программалар

1.Муниципаль программалар Жирлек жирлегенә башкарма комитеты (алга таба - муниципаль программалар) тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптә Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2.Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс ягынан тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме Жирлек башкарма комитетының программаны раслаган муниципаль хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча бюджет чыгымнарының тиешле программасы турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар үз көченә кәргән көннән алып ике айдан да соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3.Һәр муниципаль программа буенча Жирлек ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәләргә бәя бирә. Күрсәтелгән бәяләргә үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләргә нәтижәләргә буенча Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап аны туктату яисә үзгәртү кирәклегә, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында карар кабул ителергә мөмкин.

37 статья. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының бюджет законнарында һәм Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләрне үтәп Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

III бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

38 статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) керә торган бюджетның төп характеристикалары, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр булырга тиеш.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлеге;
- бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре) буенча, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;
- чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;
- чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2.5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);
- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;
- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план

чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чите күрсәтелгән булса;

– Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән Жирлекләр бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турындагы карар расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга Жирлек бюджетының планлаштырылган чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек Советының планлаштырылган чоры параметрларын үзгәртү Жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү Жирлек раслаган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту я бюджет ассигнованиеләре чыгымнарының ведомство структурасына өстәмә максатчан маддәләр һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре чыгымнарының ведомство структурасына керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шаргтыча раслана торган (расланган) чыгымнар дигәндә, бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, Жирлек бюджетының бюджет турындагы карары белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелгән (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган аерым тор салым булмаган керемнәр буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

39 статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта бирелә торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турында карар проекты белән бер үк вакытта Жирлек Советына түбәндәгеләр тапшырыла:

- Жирлектә салым саясәтенең төп юнәлешләре һәм төп юнәлешләре:
 - агымдагы финанс елының узган чорыннан соң жирлекләренң социаль-икътисадый үсешенң якынча нәтижеләре һәм агымдагы финанс елына жирлекнең социаль-икътисадый үсешенң көтелә торган нәтижеләре;
 - Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;
 - чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәренң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты));
 - Жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;
 - елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел арта баруыннан, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге;
 - агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

- башка документлар һәм материаллар.

40 статья. Жирлек советына бюджет турында карар проектын кертү

1. Жирлек Башкарма комитеты житәкчесе чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проектын Жирлек Советына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча кертә.

2. Күлле-Киме авыл жирлегенең чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карары проектын планлаштырылган чорның расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерү һәм төзеләторган бюджетның планлаштырылган чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

3. Күлле-Киме авыл жирлеге бюджетының расланган план чоры параметрларын төгәлләштерү түбәндәгеләрне күздә тотта:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына Күлле-Киме авыл жирлеге бюджеты турындагы карар проектын карау предметы булган төгәлләштерелгән күрсәткечләргә раслау;

- Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә киметүне раслау, я аңа өстәмә максатчан маддәләр һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләргә буенча бюджет ассигнованиеләрен кертү.

4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең иң чик күләме Күлле-Киме авыл жирлегенең чыгым йөкләмәләрен жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән карарларның финанс белән тәмин итү өчен житәрлек булмаса, Башкарма комитет чираттагы финанс елында һәм Жирлек Советы карарларының план чорында үз көченә керү (гамәлне туктатып тору) срокларын үзгәртү турында Жирлек Советы карарлары проектларын Советка күчәрә.

41 статья. Бюджет турында карар проектын карау

1. Жирлек Советы рәисе чираттагы финанс елына Жирлек бюджеты турында карар проектын кертелгән көннән алып 2 эш көне эчендә аны экспертиза уздыру өчен Ревизия комиссиясенә жиберә.

10 (ун) эш көне эчендә референдум комиссиясе, ачыкланган очракта, әлеге проектның кимчелекләрен күрсәтеп, бюджет турында карар проектын бәяләмә эзерли.

Ревизион комиссия бәяләмәсе Совет депутатлары Бюджет турындагы карар проектын төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.

2. Жирлек комиссиягә, шулай ук Жирлек Советы депутатларына тикшерелеп, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карарның кертелгән проектын гавами тыңлауда тикшерелә.

3. Бюджет турында карар проектын буенча килештерелмәгән мәсьәләләр барлыкка килгән очракта, Жирлек Советы рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа Жирлек Башкарма комитеты һәм Жирлек Советы вәкилләргә тигез санда керә. Килешү комиссиясе бәхәс мәсьәләләргә карый.

Жирлек бюджеты турындагы карар ике укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы тарафыннан 2 (ике) эш көне дәвамында кабул ителгән бюджет турында карар имзалау өчен Жирлек Советы рәисенә жиберелә.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар рәсми рәвештә халыкка игълан ителергә тиеш.

42 статья. Бюджет турындагы карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турындагы карар кабул ителмәү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карар чираттагы финанс елы башланганчы каралырга, Жирлек Совет тарафыннан расланырга, Жирлек Советы рәисе тарафыннан имзаланырга тиеш.

Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәмин итү буенча мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек. БЮДЖЕТ ҮТӘЛЭШЕ

43 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

2. Бюджетны үтәү кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиешле бюджет язмасы нигезендә оештырыла.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

44 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлешен түбәндәгеләр күз алдында тоталар:

– Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнарны, жыемнарны һәм башка керемнәрне бүлүдән керемнәрне бердәм бюджетка күчерү;

– артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын күчерү;

– салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

– артык түләнгән яисә артык түләтелгән салымнар, жыемнар һәм бүтән түлөләрне кире кайтаруны (исәпләүне, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәкле суммаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм сөтыннан арттырылган суммаларны һәм процентларны кире кайтаруны башкармаган өчен процентлар суммасын күчерү.

45 статья. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше

1. Чыгымнар буенча Жирлек бюджетын үтәү бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтәлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

- бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- акча йөкләмәләрен раслау;
- акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү;
- акча йөкләмәләрен үтәүне раслау.

Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитлары дәрәжәсенә житкерелгән чикләрдә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет чараларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкүарлар белән яисә законнар, башка хокукый актлар, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

3. Бюджет чараларын алучы бюджет акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәкле түләү һәм башка документлар нигезендә акча йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрен түләүне санкцияләү бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акча йөкләмәләрен түләү тәртибендә каралган документлар булуын тикшергәннән соң рөхсәт язуын (акцентны) башкару рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Акча йөкләмәләрен түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Халык алдындагы норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләр түләү жирлек бюджеты акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитлары житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Акча йөкләмәләрен үтәүне раслау бюджет акчаларын физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары файдасына бердәм счеттан чыгаруны раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчаларын үтәү буенча түләүсез операцияләр үткәрүне раслый торган башка документларны тикшерүгә нигезләнеп башкарыла.

46 статья Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтәлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджетны үтәү бюджет язмасы нигезендә бюджет дефицитын финанслау чыганакаларының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан бюджет язмасы нигезендә гамәлгә ашырыла, моңа бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә бюджетның бер счетындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре керми.

47 статья Жирлек бюджеты турында карар белән расланган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәр гомуми күләмнең Бюджет турындагы карары белән расланган Керем күләменнән тыш агымдагы финанс елына һәм план чорына Жирлекнең бюджет турындагы карарына, муниципаль акчаларны биләүгә,

муниципаль бурычны каплауга, шулай ук, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, шулай ук жирлекнең халык алдындагы норматив йөкләмәләрен үтәүгә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә жибәрелергә мөмкин.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 48 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетка керә торган, максатчан билгеләнеше булган, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 48 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән тәртиптә бюджетара һәм кире кайтарылмый торган субсидияләр, субвенцияләр һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансфертлар Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган Керем ияләре бюджеты турында карар белән расланган Керемнәр исемлегеннән гайре алынган Жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга агымдагы финанс елына һәм план чорына Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә бюджет язмасына үзгәрешләр кертеп, субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларына юнәлдерелә.

48 татья. Агымдагы финанс елын төгәлләү.

1. Жирлек бюджетын үтәү операцияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш 31 декабрьдә тәмамлана.

Жирлек бюджетын үтәү операцияләрен төгәлләү агымдагы финанс елында Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктаталар.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр, шул исәптән Жирлекнең бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән бюджет йөкләмәләрен бюджетның бердәм счётындагы акчаларның калган өлеше чикләрендә түләргә тиеш.

3. Агымдагы финанс елында субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

Бюджет чараларының баш администраторы карары нигезендә агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнеше булган субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турында Жирлек бюджетының күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калган өлешеннән артмаган күләмдә чираттагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына бюджет чыгымнарын финанс белән тәэмин игү өчен бирелгән бюджет керемнә кайтарылырга мөмкин.

V бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛИЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ.

49 Статья. Бюджет исәпкә алуы һәм бюджет үтәлеше турында хисап бирү

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары положениеләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисабы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;

- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

3. Жирлекнең бюджет хисапчылыгы еллык булып тора. Бюджет үтәлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

Агымдагы елның беренче кварталында, яртыеллыгында һәм тугыз аенда бюджетның үтәлеше турында хисап Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советының һәм Ревизион комиссиясенең Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру срогы тәмамлангандан соң уң көннән дә соңга калмыйча Жирлек Советына һәм Ревизион комиссиясенә жиберелә.

Бюджет үтәлеше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

50 статья. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәлеше турында еллык хисап аны Советта караганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисапчылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, Жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә Ревизион комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең Башкарма комитеты агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмәгә эзерләнү өчен бюджетның, үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла. Бюджет үтәлеше турында хисапка бәяләмә төп администраторларның еллык бюджет хисабының еллык бюджет хисабын тышкы тикшерү мәгълүматлары нигезендә эзерләнә.

4. Жирлек Башкарма комитетына бюджетның үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә Жирлек Ревизион комиссиясе тарафыннан бирелә.

51 статья. Жирлек Советына бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча, Жирлек Башкарма комитеты житәкчесе Жирлек Советына финанс елы өчен бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтәлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет һәм бюджет хисапчылыгын һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижеләрен анализлаучы аңлатма, жирлек бюджеты үтәлеше турында жирлек Советы карары проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисабы һәм жирлекнең берләштерелгән бюджетының үтәлеше турында бюджет хисабы, Россия Федерациясенең бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Совет утырышында Жирлек Башкарма комитет житәкчесе Жирлек житәкчесенең доклады тыңлана, яисә аның ризалыгы белән Жирлек ревизия комиссиясе рәисенең бюджет үтәлеше турында доклады тыңлана.

4. Бюджет үтәлеше турындагы хисапны тикшерү һәм карау йомгаклары буенча Жирлек Советы бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау яисә бюджет үтәлеше турындагы карарны кире кагу турында карар кабул итә.

5. Бюджетның үтәлеше турындагы карар Совет тарафыннан кире кагылган очракта, ул күрсәткечләргә дәрәжә түгел яисә тулы чагылдыру фактларын юкка чыгару өчен бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

52 статья. Бюджет үтөлеше турында карар

Бюджет үтөлеше турындагы карар белән, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- бюджет керемнәренән төрләрнең кодлары, керемнәр төрләре, дәүләт идарәсе секторының бюджет керемнәренә карый торган операцияләре классификациясе буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет чыгымнары классификациясенән бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакаларына карый торган дәүләт идарәсе секторының операцияләре классификациясенән бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджетны финанслау чыганакалары.

Бюджет үтөлеше турындагы карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

53 татья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, физик затларга Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, килешүләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле Жирлек фондының ревизия комиссиясенән контроль эшчәнлегенә булып тора

3. Эчке муниципаль финанс контроле Жирлек Башкарма комитетының органнары (вазыйфай затлары) булып торучы муниципаль финанс контроле органнарының тикшерү эшчәнлегенә булып тора.

4. Авыл жирлегенән жирле бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү максатларында беренчел контроль гамәлгә ашырыла.

5. Шуннан соңгы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисапчылыкның дәрәжәсиз билгеләү максатларында Жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.